

ẢNH: ZOE STATHOPOULOS | ALIVE & THRIVE

Thông tin chung

Thực hành chăm sóc tối ưu trong sáu tháng đầu đời có vai trò vô cùng quan trọng đối với sự phát triển của trẻ nhỏ. Trong giai đoạn này, sữa mẹ không chỉ cung cấp tất cả các chất dinh dưỡng mà trẻ cần để phát triển mà còn giúp giảm nguy cơ nhiễm khuẩn và suy dinh dưỡng. Tuy nhiên, trong trường hợp bà mẹ không thể cho con bú sữa của mình, Tổ chức Y tế Thế giới khuyến khích dùng sữa mẹ hiến tặng. Ngân hàng sữa mẹ cung cấp nguồn sữa hiến tặng an toàn, chất lượng cho những trẻ sơ sinh có nhu cầu nhất. Sữa được các bà mẹ đang cho con bú tình nguyện tặng cho ngân hàng sau khi bà mẹ đã được kiểm tra sàng lọc. Sau đó, sữa được xử lý, lưu trữ, và phân phối theo các quy trình nghiêm ngặt nhằm đảm bảo cung cấp sữa hiến tặng an toàn, đạt chất lượng cao, và đáp ứng nhu cầu của trẻ mới sinh có nguy cơ suy dinh dưỡng hoặc nhiễm khuẩn.

Tháng 2/2017, ngân hàng sữa mẹ đầu tiên của Việt Nam đã được khai trương tại Bệnh viện Phụ sản – Nhi Đà Nẵng. Bộ Y tế và dự án Alive & Thrive đã chọn Bệnh viện Phụ sản – Nhi Đà Nẵng để triển khai hoạt động vì các thực hành nuôi con bằng sữa mẹ đang được áp dụng rất tốt tại bệnh viện. Bệnh viện Phụ sản – Nhi Đà Nẵng cũng được Bộ Y tế và Tổ chức Y tế Thế giới phong tặng danh hiệu “Trung tâm kiểu mẫu” về chăm sóc sơ sinh thiết yếu sớm. Điều này có nghĩa là bệnh viện đang khuyến khích thực hành đa kể đa

cho trẻ và đảm bảo bà mẹ bắt đầu cho bú sớm theo hướng dẫn quốc gia, bất kể bà mẹ sinh thường hay sinh mổ. Bệnh viện cũng có nhiều hoạt động khuyến khích nuôi con bằng sữa mẹ và tuân thủ nghiêm ngặt Nghị định 100 về việc cấm quảng bá các sản phẩm thay thế sữa mẹ trong khuôn viên bệnh viện.

Bên cạnh môi trường hỗ trợ thực hành nuôi con bằng sữa mẹ, hàng năm Bệnh viện Phụ sản – Nhi Đà Nẵng tiếp nhận rất nhiều trẻ sinh non hoặc nhẹ cân cần chăm sóc đặc biệt tại khoa sơ sinh (khoảng 3.000-4.000 trẻ mỗi năm, bao gồm cả trẻ sinh tại bệnh viện và trẻ được chuyển tuyến sau khi sinh từ các bệnh viện lân cận). Cán bộ bệnh viện ước tính khoảng 30% nhóm trẻ này (900-1.200) không được bú sữa mẹ ruột trong một vài ngày sau sinh và sẽ nhận được lợi ích to lớn khi tiếp cận được nguồn sữa mẹ hiến tặng. Người dân trên địa bàn quản lý của bệnh viện được sử dụng dịch vụ tư vấn nuôi dưỡng trẻ nhỏ và nuôi con bằng sữa mẹ tại các phòng tư vấn Mặt Trời Bé Thơ.

Tiêu chí

Do ngân hàng sữa mẹ đầu tiên của Việt Nam đem đến chiếc phao cứu sinh cho nhóm trẻ có nguy cơ, việc thiết lập thêm các ngân hàng sữa mẹ khác trên toàn quốc cũng đang thu hút được nhiều sự chú ý. Để nhận được sự hỗ trợ

kĩ thuật từ phía dự án Alive & Thrive cho các ngân hàng mới, bệnh viện phải thể hiện khả năng đáp ứng các tiêu chí sau:

1. Bệnh viện được Bộ Y tế và Tổ chức Y tế Thế giới công nhận là “Trung tâm đào tạo về chăm sóc sơ sinh thiết yếu sớm”, bao gồm việc có đủ giường để thực hiện da-kề-da. Tiêu chí này giúp đảm bảo và thúc đẩy hơn nữa các thực hành chăm sóc tối ưu đang được áp dụng tại bệnh viện.
2. Tỷ lệ bắt đầu cho bú sớm đạt trên 75% đối với cả trường hợp sinh thường và sinh mổ.
3. Hoạt động khuyến khích nuôi con bằng sữa mẹ được tiến hành thống nhất tại bệnh viện và trên địa bàn bệnh viện quản lý theo 10 bước nuôi con bằng sữa mẹ thành công.
4. Bệnh viện tiếp nhận ít nhất 2.000 trẻ sơ sinh có nguy cơ mỗi năm tại khoa chăm sóc đặc biệt dành cho trẻ sơ sinh.
5. Bệnh viện thể hiện cam kết đầu tư nguồn lực cần thiết cho ngân hàng sữa mẹ, bao gồm cơ sở vật chất, nhân sự và kinh phí.
6. Bệnh viện đạt ít nhất 80% Bộ tiêu chí chất lượng bệnh viện được giới thiệu trong Quyết định 4858/QĐ-BYT.

Mục đích đặt ra tiêu chí

Muốn thành công, ngân hàng sữa mẹ phải được đưa vào trong hệ thống và chiến lược lớn hơn trong đó thực hành nuôi con bằng sữa mẹ được ủng hộ hoàn toàn, và khuyến khích tại bệnh viện và sau khi ra viện. Tiêu chí 1-3 tập trung vào vấn đề này. Các ngân hàng sữa mẹ cũng cần phải có cam kết tài chính to lớn trong cả giai đoạn bắt đầu triển khai và giai đoạn vận hành. Để giúp khoản đầu tư này có hiệu quả, bệnh viện xem

ẢNH: ALIVE & THRIVE

xét thiết lập ngân hàng sữa mẹ phải phục vụ nhiều trẻ sơ sinh có nguy cơ và có tiềm năng nhận được lợi ích to lớn từ sữa mẹ miễn tặng. Tiêu chí số 4 giúp giải quyết vấn đề này.

Đối với các bệnh viện đáp ứng được những tiêu chí trên, dự án Alive & Thrive sẽ hỗ trợ kĩ thuật cho bệnh viện và tổ chức trao đổi kinh nghiệm. Tuy nhiên, bệnh viện sẽ phải tự chi trả hầu hết chi phí hoặc lấy từ ngân sách của Sở Y tế, bao gồm cả chi phí về nhân sự để vận hành ngân hàng cũng như nâng cấp cơ sở vật chất nếu cần. Hoạt động vận hành thường xuyên phải được lồng ghép vào ngân sách địa phương. Alive & Thrive có thể tư vấn xem bệnh viện cần đầu tư bao nhiêu. Tiêu chí 5 nhằm giúp yêu cầu về tài chính được đảm bảo.

Các thực hành vệ sinh tốt có vai trò không thể thiếu nhằm đảm bảo sự an toàn của sữa mẹ miễn tặng cho trẻ sơ sinh có nguy cơ. Các tiêu chuẩn vệ sinh phải được đảm bảo trong toàn bộ quy trình – từ khâu vắt sữa, xử lý, xét nghiệm vi sinh đến khâu cho trẻ uống. Trước khi thiết lập ngân hàng sữa mẹ, một bệnh viện cần duy trì các tiêu chuẩn vệ sinh ở tất cả khu vực trong bệnh viện, bao gồm buồng bệnh, phòng xét nghiệm vi sinh, và đơn nguyên sơ sinh. Bệnh viện cũng cần được đánh giá tốt theo Tiêu chí chất lượng bệnh viện và Hệ thống thi đua khen thưởng. Tiêu chí 6 giúp đảm bảo việc này.

www.aliveandthrive.org

Alive & Thrive là sáng kiến nhằm ngăn chặn tử vong, phòng ngừa bệnh tật, và đảm bảo sự tăng trưởng và phát triển khỏe mạnh thông qua cải thiện thực hành nuôi con bằng sữa mẹ và ăn bổ sung. Alive & Thrive do Quỹ Bill & Melinda Gates Foundation, Chính phủ Canada và Chính phủ Ai-len tài trợ và được quản lý bởi tổ chức FHI 360. Các hoạt động vận động chính sách tại khu vực Đông Nam Á được tài trợ bởi Cơ quan Viện trợ Ai-len.

TÌM HIỂU THÊM VỀ CHƯƠNG TRÌNH TẠI VIỆT NAM

Truy cập trang web để tìm kiếm công cụ và tài liệu:

www.aliveandthrive.org

KẾT NỐI CÙNG ALIVE & THRIVE

EMAIL: aliveandthrive@fhi360.org
TWITTER: [@aliveandthrive](https://twitter.com/aliveandthrive)
BLOG: www.lessguess.wordpress.com
FACEBOOK: www.facebook.com/fhi360.aliveandthrive
YOUTUBE: www.youtube.com/aliveandthrive